

Limbažu novada domes priekšsēdētāja par sadarbību un profesionalitāti

Limbažu novada pašvaldības domes priekšsēdētāja **Sigita UPMALE** amatā tika apstiprināta 27. jūnijā. Viņai ir bakalaura grāds (pielīdzināts profesionālā maģistra grādam) – sporta pedagogijā un apgūts kurss uzņēmējdarbības vadībā. S. Upmale strādājusi par skolotāju, basketbola treneri, vadījusi Limbažu novada Izglītības un kultūras nodaļu (pirms pašvaldību reformas) un vēlāk Izglītības pārvaldi. Viņas nesenākā darbavieta bija Valsts izglītības attīstības aģentūrā, kurā S. Upmale vadīja Mācību atbalsta un iekļaujošās izglītības departamentu. Tāpat S. Upmale ir piedalījies dažādu kultūras un sporta pasākumu rīkošanā – starp tiem arī pilsētas svētki un Starptautiskais amatierēātru festivāls Limbažos.

Šovasar pašvaldību vēlēšanās S. Upmale kandidēja no Vidzemes partijas saraksta. Viņa saņēma visvairāk – 3508 balsis – no četriem ievēlētajiem partijas pārstāvjiem. Laikā, kad tikāties, kopš S. Upmales ievēlēšanas amatā bija pagājis tikai nedaudz vairāk par divām nedēļām, bet, nenoliedzami, par jaunās vadības iecerēm vēlējamās dzirdēt ne tikai mēs, bet arī iedzīvotāji un pašvaldības darbinieki. Straujiem soļiem tuvojās arī kārtējā domes sēde ar gana garu pieņemamo lēmumu sarakstu. – *Pašlaik prioritāte ir labi funkcionējoša pārvaldes struktūra, nākamā gada budžets, kā arī izglītības iestāžu mācību gada uzsākšana*, – sarunas laikā uzsvēra jaunā priekšsēdētāja.

– Pirms vēlēšanām Vidzemes partija deklarēja: – *Mūsu vērtības – Cilvēks. Godīgums. Cienā.* Rodas iespaids, ka jūsu saraksta kandidāti norāda uz šo vērtību trūkumu iepriekšējā domes vadībā.

– Mūsu sarakstā apvienojās dažādi cilvēki, starp viņiem arī pašvaldības darbinieki un tādi, kuri bijuši cieši saistīti ar pašvaldību. Nevar teikt, ka vienmēr tā bijusi cieņpilna attiecību pieredze. To varam redzēt arī, paskatoties domes sēžu ierakstos, kā notika komunikācija ar pozīcijas un opozīcijas deputātiem. Es pati nebiju apmierināta ar to, kāda bija komunikācija ar mani kā cilvēku un darbinieku. To esmu dzirdējusi arī no citiem.

– Kādas pārmaiņas nepieciešamas
Limbažu novada pārvaldīšanā?

– Šobrīd nebūtu jāveic straujas reorganizācijas. Jāsaprot, kuri speciālisti ir gatavi strādāt. Pēc vēlēšanām ir interesanti klausīties runas, kuras būs tās lietas, ko sagrausim, kurus cilvēkus atbrīvosim no darba. Pirmajā nodaļu vadītāju sanāksmē teicu: – *Ja uzskatīsim, ka nepieciešamas kādas izmaiņas, lai nodrošinātu labāku pakalpojumu iedzīvotājiem, vispirms runāsim ar struktūrvienību vadītājiem.* Neredzu sevi kā vadītāju, kura visu zina labāk, vēlos meklēt labākos risinājumus komandā. Vēlos, lai manā komandā būtu profesionāļi, kuri spēj uzņemties atbildību. Esmu dzirdējusi, ka speciālistus ir grūti piesaistīt nekonkurētspējīga atalgojuma dēļ, un to, ka ir *atslēgas* speciālisti, kuri reizēm pilda cita darbinieka vai nodaļas pienākumus. Mēdz būt neskaidrības, vai jautājumus jārisina iestādei vai centrālās pārvaldes speciālistam. Šajos procesos iedziļināties un tos analizēt, jo līdz šim uz pārvaldē notiekošo skatījāmos no ārpuses. Skaidrs, ka jautājumus, kuri nav risināti gadiem, nevar atrisināt vienā dienā.

– Izpilddirektors Artis Ārgalis ir saistīts ar jūsu konkurentiem, opozīcijā palikušo Latvijas Reģionu apvienību (LRA). Tāpat jums bija domstarpības laikā, kad iepriekš strādājāt pašvaldībā. Vai varēsiet sadarboties?

– Par to man šobrīd nav gatavas atbildes. Veidojot koalīciju, definējām, ka neskatīsimies uz politisko piederību, galvenais būs jautājums par profesionalitāti un to, kā iespējama sadarbība. Jā, ir personīgas lietas, kas traucē gan man, gan izpilddirektoram. No vienas puses, tā ir vēsture, no otras – rūgta pieredze, kas liek turēt acis vaļā.

– Kā vērtējat Sabiedrisko attiecību nodaļas darbu? To kritizēja gan priekšvēlēšanu laikā, gan pēc tam. Piemēram, komentāros *Facebook* iedzīvotāji pārmeta tendenciozitāti, ka pirmajā ziņā par jaunā priekšsēdētāja ievēlēšanu, bija uzsvērts nevis šis fakts, bet gan tas, ka visvairāk balsu vēlēšanās ieguva LRA.

– Jā, pamanījām, ka citas pašvaldības ļoti ātri paziņoja par priekšsēdētāja vēlēšanu rezultātiem. Par mūsējo to nevar teikt, un publicēto ziņu arī es vērtēju kā tendenciozu. Mana pārliecība vienmēr bijusi, – ja esi amatā, personīgās lietas jānoliek malā. Tas ir jautājums, vai rīkojamies kā profesionāli, vai saglabājam savas piesaistes un personīgās simpātijas. Tas šobrīd ir jautājums pašvaldības darbiniekiem, kuri ļoti atbalstīja iepriekšējo vadību, kā viņi redz sadarbību ar tagad ievēlēto. Mēs esam gatavi uz konstruktīvu un profesionālu sadarbību, personīgās simpātijas un antipātijas atstājot ārpus darba attiecībām.

– Aizvadītajā nedēļā bija projektu uzraudzības komitejas sēde. Pieņemtu, ka jaunā vadība tika informēta par to, kas notiek šajā jomā. Kāds priekšstats radās?

– Pirmais iespaidis – ir daudz projektu, kuru īstenošanai vajadzīgs papildu finansējums. Tas raisa pārdomas par to, kā darām lietas. Piemēram, noslēdzies iepirkumu konkurss par darbu veikšanu, un izrādās, ka izmaksas bieži ir augstākas, nekā plānots. Rodas jautājums, kā strādā speciālisti, kuri veic objekta apsekošanu un sniedz ekspertu atzinumus? Piemēram, Alojā, kur šobrīd notiek Baltās skolas ēkas pārbūve, atklājušās problēmas. Izrādās, ka tas, kas pēc izpētes ierakstīts ekspertīzē, neatbilst patiesībai, bet neviens nav atbildīgs par to. Varam tikai noplāfīt rokas. Atkal jautājums, kas ir tie punkti, kurus iekļauj, slēdzot ārpalikuma līgumus. Tas attiecas arī uz iepirkumiem. Vai lētākais vienmēr ir saimnieciski izdevīgākais?

Projektu un attīstības nodaļā ir ļoti labi profesionāļi. Taču vai visi? Man bijušas sarunas ar darbiniekiem, kuri ir gatavi pateikt, kuras lietas nestrādā, pat ja šobrīd nezina, kā tās atrisināt. Taču tas ir sākums.

– Ļoti svarīga ir izglītības joma. Vai tajā varētu kaut kas mainīties?

– Koalīcijā esam definējuši, ka sākumskolas posmā skolai jābūt tuvu bērna dzīvesvietai. Neko slēgt nav plānots, bet – kā jau teicām priekšvēlēšanu laikā – iespējams, būs kāda izglītības iestāde, kurai jāmaina izglītības pakāpe. Šie ir procesi, par kuriem nevaru spriest, kamēr man nav datu par skolēnu skaitu un skaidrība par valsts finansējumu izglītībai šajā mācību gadā. Pašvaldības pieņemtie lēmumi izglītībā ir cieši saistīti ar to, kāds būs valsts finansējums.

– Izskanējies viedoklis, ka iepriekšējās domes laikā nevajadzēja reformēt tikai vispārējās izglītības iestādes, bet vienlaikus vai pat vispirms vērtēt arī to, kas notiek profesionālās ievirzes izglītības iestādēs. Kāds ir jaunās vadības skatījums?

– Arī šai izglītībai jābūt pieejamai pēc iespējas tuvāk bērna dzīvesvietai, bet jājauc, vai mums novadā ir nepieciešamas piecas atsevišķas mūzikas un mākslas skolas – katra ar savu administrāciju. Manuprāt, tas ir par daudz. Piemēram, viena sporta skola spēj nodrošināt programmu īstenošanu visā novada teritorijā. Šis jautājums ir jārisina. Uzskatu, ka vajadzēja sākt tieši ar to, pirms reorganizēt vispārizglītojošās skolas.

– Ir dzirdēts ieteikums, ka novada domē nav vietas pozīcijai un opozīcijai, jo jārisina saimnieciski jautājumi, nevis

– Pašlaik prioritāte ir labi funkcionējoša pārvaldes struktūra, nākamā gada budžets, kā arī mācību gada uzsākšana izglītības iestādēs, – teic Limbažu novada pašvaldības domes priekšsēdētāja Sigita Upmale

jādala ietekme. Izskatās, ka tomēr opozīcija būs.

– Pirmajā domes sēdē aicināju klātesošos uz konstruktīvu sadarbību, kuru var veidot tikai divas iesaistītās puses. Taču vai mēs visi esam gatavi svarīgos jautājumos lemt neatkarīgi no tā, vai esam pozīcija vai opozīcija. Redzēsim, kāda būs to cilvēku rīcība, kuri ir deklarējuši, ka viņi ir novada patrioti. Šobrīd pozīcijai sēdēs tiek uzdoti retoriski jautājumi, nevis jautājumi pēc būtības. Grūti teikt, cik ilgi tā būs. Iepriekšējā sasaukuma laikā arī publiskā telpā redzējām, kā komunicēja toreizējais domes priekšsēdētājs Dagnis Straubergs ar deputātu Andri Garklāvu. Vēlos, lai domes sēdes notiek cieņpilni bez personīgiem apvainojumiem un aizskarošām piezīmēm. Deputāti ir tautas kalpi, kuri nedrīkst uzvesties kā pārakas personas. Saprotu, ka bija nekonsekventa, nevienlīdzīga attieksme pret iestāžu vadītājiem, kuri bija vai nebija LRA atbalstītāju lokā. Rīcība, kas vienam tika pielauta, citam netika.

Nevēlamies turpināt iepriekšējā sasaukumā iesāktās tradīcijas. Tāpēc sociālo jautājumu komitejā opozīcijas deputāti pašlaik ir pārsvarā. Atbalstīju un rosināju, ka par tās vadītāju ievēl LRA deputātu Rūdolfu Pelēko, kurš ļoti iestājas par šo jomu, un, šķiet, ka par viņu nobalsoja visi. Jautājums ir arī par to, kāda informācija pieejama opozīcijas deputātiem, vai mēģinām kaut ko slēpt.

– Iepriekšējā sasaukuma laikā tika apstiprināts nolikums, kas paredz veidot iedzīvotāju padomes. Vai jūs šo ieceri īstēnosiet?

– Iedzīvotāju padomes varēja izveidot jau labi sen. No savas puses redzu tās kā lielisku resursu. Sarunās ar iedzīvotājiem var daudz uzzināt, un aktīva kopiena var paveikt daudz laba. Taču šīs padomes nedrīkst būt mākslīgi veidotas, un tajās nevajadzētu būt varai pietuvinātiem cilvēkiem ar savtīgām interesēm. Priekšvēlēšanu sarunās esmu dzirdējis iedzīvotājus sakām: *– Mēs jau esam aktīva kopiena, bet mūs negrib sadzirdēt.* Liekas, zinu personu, kura visdrīzāk komunicēja ar šo vietējo kopienu un kļuva par šauro pudeles kaklu, kura dēļ informācija centrālo pārvaldi nemaz nesasniedza.

Mans vietnieks Ģirts Vilciņš aktīvi iesaistās par to, lai pašvaldība būtu cilvēkiem tuvāka. Vismaz reizi gadā katrā vietā ir

jārko tikšanās ar iedzīvotājiem. Vēl esam dzirdējuši, ka gan iestādes, gan cilvēki nesapņema atbildes uz uzdotajiem jautājumiem un atsūtītājām vēstulēm. Sākot darbu, uz mana galdā nonāca iesniegumi, kuri ir diezgan pasēni. Ar cilvēkiem jākomunicē, atbildot arī uz neērtiem jautājumiem par problēmām. Vismaz elementāri jāatbild, ka atbilde ir saņemta. Cik zinu, ne visi domes darbinieki tā rīkojās, kā arī ne vienmēr bija saņēmuši, neatbildēja uz telefona zvaniem.

– Kā ar uzņēmēju konsultatīvo padomi, kura *uz papīra* joprojām eksistē, bet nedarbojas?

– Manuprāt, nevar pulcināt kopā visdažādākos uzņēmējus, kurus interesē atšķirīgi jautājumi. Jāatrod fokuss dažādām uzņēmēju grupām. Ir jānoskaidro, kas viņiem ir vajadzīgs – apmācības, palīdzība projektu rakstīšanā vai kaut kas cits.

– Daļa limbažnieku uzskata, ka salacgrīvieši no pašvaldības saņem kaut ko vairāk, sākot ar amatiem un beidzot ar finansējumu...

– Būdama pašvaldības speciāliste, es to saskatīju nekonsekvencē attiecībā pret iestādēm. To redz, papētot, teiksim, 1. aprīļa darbinieku algu pieaugumu. Nav arī ievēroti noteikumi, kas būtu jāņem vērā. Nevienlīdzīgas attieksmes piemēri bija arī lēmumos. Piemēram, uz domes sēdi tiek virzīti divi līdzīgi lēmumi par finansējuma mērķa maiņu. Vienai iestādei tā tiek apstiprināta uzreiz, otrai nauda jāiemaksā atpakaļ nesadalītajā atlikumā. Iestāžu vadītāji to redz.

Tomēr pieļauju, ka pamatā uzskatām par nevienlīdzīgu attieksmi ir arī pieņēmumi, un nepastāv absolūta patiesība. Tādā gadījumā stāsts ir par komunikāciju, kā tiek veidota sabiedriskā doma. Kā parādām iedzīvotājam – lūk, šādi tavš pagasts kaut ko saņem. Kā iesaistām viņu šajos procesos, lai viņš ieguvumu pamanītu? Cilvēkam ir svarīgas pamatlietas – ceļš, ūdens, kanalizācija, siltums, transports bērnam uz skolu. Ja tev no visa tā nekas nav vajadzīgs, tu esi pašprietiekams, tad pašvaldību nemaz nepamani.

Mums ir jādomā par visu novadu kopumā, nevar būt kaut kādas politiskās ambīcijas un vienošanās. Ir jāizvērtē, kur finansējumu vajag vairāk.

– Vai iespējams, ka apvienību pārvalžu izveide agrāko Alojas, Limbažu un Salacgrīvas novadu robežās arī šķel sabiedrību?

– Pieļauju, ka tas ir viens no faktoriem. Dzīve it kā turpinās pa vecam, un cilvēki nepaskatās uz novadu kopumā.

– Kā vērtējat šo sistēmu, kura tika izveidota pēc novadu reformas? Piemēram, apvienību teritorijas ir ļoti atšķirīgas pēc izmēra.

– Man par to ir duāla sajūta. Esmu pamanījusi gan pozitīvo, gan negatīvo. Esmu domājusi par to, ka nav salāgotas ne teritorijas, ne citas lietas. Esmu runājusi ar vienas pārvaldes vadītāju par to, ka izveidota atsevišķa iestāde, bet tai nav savs jurists un iepirkumu speciālists. Struktūra veidota, lai dotu apvienībām lielākas pilnvaras, bet nav tādas neatkarības, lai uzņemtos atbildību par pilnīgi visiem procesiem, kas notiek iestādē. Daža funkcija dublējas, daža netiek pildīta, reizēm pietrūkst resursu, lai darbu izdarītu līdz galam. Ir nepilnības. Es par to domāju. Varbūt katrai pilsētai ir vajadzīgs savs vadītājs. Vienmēr var kaut ko mainīt, bet šobrīd ir nepieciešamas sarunas, jo ir dažādi viedokļi.

Linda TAURINA

Projektu finansē
Mediju atbalsta
fonds no Latvijas
valsts budžeta
līdzekļiem.

MAF
Mediju atbalsta fonds

Par publikācijas saturu atbild projekta
«Personības spēks» īstenotāja –
SIA «Izdevniecība Auseklis».
Projekta Nr. 2025.LV/RMA/1.6.1/018